

**Raport Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.
z postępów we wdrażaniu zasad Inicjatywy Global Compact
07/2009 - 07/2010**

Communication on Progress

Warszawa, lipiec 2010 r.

Szanowni Państwo,

W lipcu 2009 r. Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. przystąpił do Inicjatywy Global Compact, deklarując poszanowanie dziesięciu zasad z zakresu przestrzegania praw człowieka, stosunków pracy, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania korupcji.

Udział w inicjatywie Global Compact daje nam możliwość rozwoju przedsiębiorstwa poprzez włączenie do wizji firmy wymiaru społecznego oraz poprzez stosowanie odpowiedzialnych społecznie strategii i praktyk.

Dokładamy starań, aby prowadzić działalność zgodnie z zasadami biznesu społecznie odpowiedzialnego, który rozumiany jest w naszej Spółce jako istotny element strategii zarządzania. Poprzez prowadzenie dialogu społecznego pragniemy przyczynić się do kształtowania korzystnych warunków dla równowagi pomiędzy wymiarem ekonomicznym, ekologicznym i społecznym przedsiębiorstwa. Akceptacja koncepcji odpowiedzialnego biznesu oznacza dla nas wiarygodność organizacji we wszystkich działaniach oraz budowanie trwałych i przejrzystych relacji z otoczeniem zewnętrznym.

Od czasu przystąpienia GAZ-SYSTEM S.A. do Global Compact minął pełny rok. Jestem przekonany, że działania podjęte przez Spółkę w tym okresie wykazują naszą ogromną determinację w realizacji celów tej globalnej Inicjatywy. Wyrażała się ona w stosowaniu przejrzystych zasad postępowania, rzetelnej komunikacji oraz kształtowaniu efektywnych relacji z pracownikami Spółki, partnerami biznesowymi i społecznymi. Podjęliśmy także wysiłek, by promować dodatkowe inicjatywy społeczne zgodne z zasadami Global Compact. Adresatem podejmowanych przez nas działań byli pracownicy, klienci, partnerzy biznesowi, a także społeczności lokalne oraz urzędy.

Realizując swoje podstawowe zadanie biznesowe GAZ-SYSTEM S.A. zwraca uwagę na sposób wykonywania obowiązków wynikających ze statutu Spółki. Dlatego tak istotne jest dla nas działanie z poszanowaniem kluczowych wartości. Mając na uwadze powyższe założenia, GAZ-SYSTEM S.A. wdrożył Kodeks Etyczny, definiujący zasady etycznego postępowania oraz podkreślający kluczową rolę wartości. To właśnie te wartości wyznaczają sposób działania i podejmowania decyzji w naszej Spółce.

Na szczególną uwagę zasługuje również budowanie przez naszą Spółkę silnych, opartych na długotrwałym dialogu i otwartości relacji ze społecznościami lokalnymi. Prowadzone przez

GAZ-SYSTEM S.A. inwestycje w zakresie rozbudowy systemu przesyłowego, służące dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego oraz bezpieczeństwu energetycznemu Polski, wzmacniają poczucie odpowiedzialności Spółki za mieszkańców regionów oraz wykorzystywane zasoby naturalne. Dokładamy wszelkich starań, aby podejmowane działania były w pełni rozumiane i akceptowane, realizowane z poszanowaniem środowiska oraz stwarzały szansę na to, by dany region stał się znaczącym beneficjentem wdrażanych projektów.

Realizując powyższe założenia GAZ-SYSTEM S.A. był pomysłodawcą spotkań regionalnych (w Szczecinie, Gdańsku, Poznaniu oraz Wrocławiu), w których uczestniczyli przedstawiciele władz lokalnych. Przeprowadzono również akcje informacyjne wśród mieszkańców Dolnego Śląska. Na spotkaniach tych przedstawiano plany rozbudowy sieci gazociągów do przesyłania gazu ziemnego w regionie oraz wysłuchano opinii i oczekiwań bezpośrednich interesariuszy.

W tym roku rozpoczęliśmy także szersze działania promujące postawy proekologiczne. W 2009 r. przyjęliśmy „Programu Corporate Social Responsibility dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”, który skupia się na trzech filarach: ekologii, edukacji i zaangażowaniu pracowników w działania społeczne. W 2010 roku wdrażamy pierwsze inicjatywy w ramach tego programu skierowane do studentów, pracowników oraz środowisk lokalnych.

Zapewniam, że dołożymy wszelkich starań, aby w dalszym ciągu doskonalić naszą działalność, tworzyć przyjazne i odpowiedzialne relacje z otoczeniem, a także realizować nasze cele biznesowe z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Jesteśmy zainteresowani konsekwentnym i długofalowym wspieraniem zasad Global Compact, dlatego z pełnym przekonaniem deklaruję dalsze wsparcie dla tej niezwyklej Inicjatywy.

Z poważaniem,

Jan Chadam
Prezes Zarządu GAZ-SYSTEM S.A.

Niniejsze podsumowanie postępów we wdrażaniu 10 zasad Global Compact jest pierwszym Raportem od czasu przystąpienia Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. do tej Inicjatywy w lipcu 2009 r.

Dane liczbowe zawarte w Raporcie dotyczą zamkniętego okresu sprawozdawczego za rok 2009 (w niektórych przypadkach prezentowano też dane za pierwsze półrocze 2010 roku). W celu zapewnienia możliwości dokonania porównań i oceny postępów podano również dane za 2008 r.

Profil firmy

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. to przedsiębiorstwo odpowiedzialne za przesył gazu ziemnego oraz zarządzanie siecią przesyłową na terenie Polski. Spółka otrzymała status firmy strategicznej dla polskiej gospodarki oraz bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Do obowiązków GAZ-SYSTEM S.A. należy między innymi:

- prowadzenie ruchu sieciowego w sposób skoordynowany i efektywny, z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania paliw gazowych oraz ich jakości,
- zapewnienie równoprawnego dostępu do sieci przesyłowej podmiotom uczestniczącym w rynku gazu,
- eksploatacja, remonty oraz rozbudowa instalacji przesyłowych, przy należnym poszanowaniu środowiska naturalnego,
- dostarczanie każdemu operatorowi systemu: przesyłowego, magazynowego, dystrybucyjnego oraz systemu LNG dostatecznej ilości informacji gwarantujących możliwość prowadzenia transportu i magazynowania gazu ziemnego w sposób właściwy dla bezpiecznego i efektywnego działania połączonych systemów,
- dostarczanie użytkownikom systemu przesyłowego informacji potrzebnych dla uzyskania skutecznego dostępu do systemu.

Nadzór właścicielski nad Spółką pełni Skarb Państwa, który posiada 100% akcji.

GAZ-SYSTEM S.A. koordynuje powstanie terminalu do odbioru skroplonego gazu ziemnego LNG (z ang. Liquefied Natural Gas) w Świnoujściu. Jednocześnie GAZ-SYSTEM S.A. jest właścicielem spółki celowej Polskie LNG S.A., która została powołana do budowy i eksploatacji terminalu na polskim wybrzeżu.

Do 2014 roku GAZ-SYSTEM S.A. planuje wybudować w Polsce ok. 1000 km nowych gazociągów przesyłowych. Oprócz rozbudowy krajowego systemu przesyłowego Spółka realizuje budowę nowego połączenia międzysystemowego Polska – Czechy. Rozbudowywane są także gazociągi przesyłowe na Dolnym Śląsku, które umożliwią odbiór zwiększonych ilości gazu ziemnego przez punkt w Lasowie na granicy polsko-niemieckiej.

Prawa człowieka i standardy pracy

Zasada 1. Popieranie i przestrzeganie praw człowieka przyjętych przez społeczność międzynarodową.

Zasada 2. Eliminacja wszelkich przypadków łamania praw człowieka przez firmę.

Zasada 3. Poszanowanie wolności stowarzyszania się.

Zasada 4. Eliminacja wszelkich form pracy przymusowej.

Zasada 5. Zniesienie pracy dzieci.

Zasada 6. Efektywne przeciwdziałanie dyskryminacji w sferze zatrudnienia.

Przepisy obowiązujące w Polsce prawa opierają się o fundamentalne zasady i dokumenty przyjęte przez społeczność międzynarodową. GAZ-SYSTEM S.A. wychodzi z założenia, że przestrzeganie przepisów dotyczących praw człowieka i relacji z pracownikami to warunek konieczny funkcjonowania każdej firmy rynkowej i swoiste niezbędne minimum.

W Spółce skrupulatnie przestrzegane są wszelkie prawa pracownicze, obejmujące zakaz pracy przymusowej, zakaz dyskryminacji w zatrudnieniu, prawo do godziwych warunków pracy, godziwego wynagrodzenia oraz równego wynagrodzenia za pracę równej wartości, a także prawo do organizowania się i prawo do strajku. Respektowane są w pełni także prawa pracowników do ochrony socjalnej oraz prawo do ochrony zdrowia.

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. zatrudnia w sześciu oddziałach na terenie Polski oraz w Centrali Spółki w Warszawie łącznie ponad 2000 osób. Mimo kryzysu na globalnym rynku, GAZ-SYSTEM S.A. nie dokonał restrukturyzacji w zakresie zatrudnienia. Przeciwnie, w związku z napiętym planem inwestycyjnym realizowanym przez Spółkę, poziom zatrudnienia zwiększył się w stosunku do lat ubiegłych.

Stan zatrudnienia w etatach w podziale na Oddziały i Centralę Spółki:

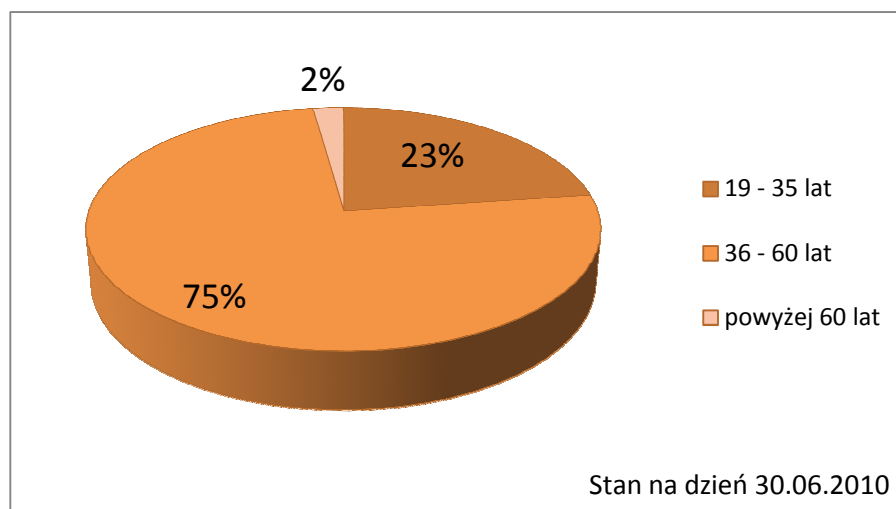
stan na 31.12.2009	stan na 31.05.2010
Oddział Gdańsk = 157,50 Oddział Świerklany = 208,00 Oddział Tarnów = 569,00 Oddział Rembelszczyzna = 297,75 Oddział Wrocław = 261,00 Oddział Poznań = 231,88 Centrala Warszawa = 276,75	Oddział Gdańsk = 162,38 Oddział Świerklany = 210,00 Oddział Tarnów = 584,00 Oddział Rembelszczyzna = 304,00 Oddział Wrocław = 264,00 Oddział Poznań = 235,00 Centrala Warszawa = 273,75
Suma: 2001,88	Suma: 2033,13

Zdecydowana większość pracowników GAZ-SYSTEM S.A. zatrudniona jest na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze godzin.

31.12.2008		31.12.2009	
Typ zatrudnienia/rodzaj umowy o pracę	Razem	Typ zatrudnienia/rodzaj umowy o pracę	Razem
Razem typ zatrudnienia:	1949	Razem typ zatrudnienia:	2007
pełnozatrudnieni	1939	pełnozatrudnieni	1995
niepełnozatrudnieni	10	niepełnozatrudnieni	12
Rodzaj umowy o pracę:	1949	Rodzaj umowy o pracę:	2007
na czas nieokreślony	1861	na czas nieokreślony	1963
pozostałe umowy o pracę	88	pozostałe umowy o pracę	44

Struktura wiekowa pracowników

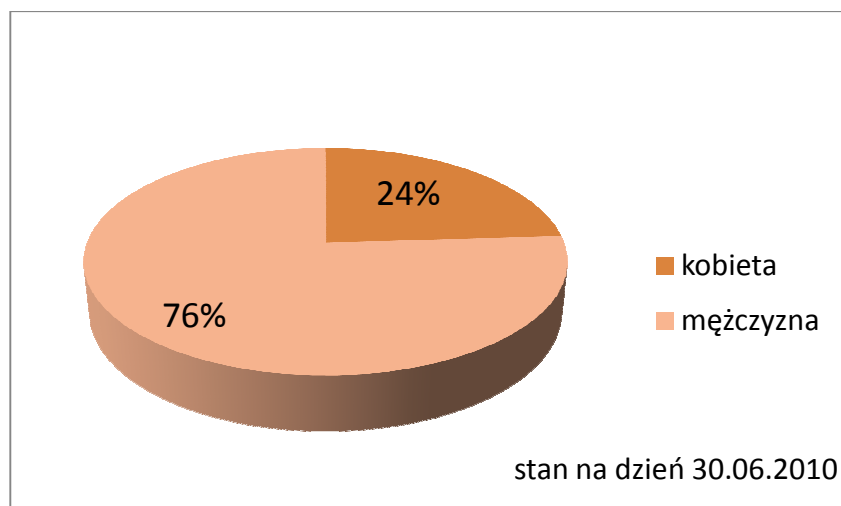
GAZ-SYSTEM S.A. - zgodnie z obowiązującym prawem - wyrzeka się wszelkich form zatrudniania dzieci. Spółka nie zatrudnia pracowników poniżej 18 roku życia. Jednocześnie GAZ-SYSTEM S.A. bardzo ceni sobie długoletnią współpracę z wykwalifikowanymi i doświadczonymi pracownikami o dużym stażu pracy w branży gazowniczej.

GAZ-SYSTEM S.A. może również poszczycić się troską o pracowników, którzy odeszli na emeryturę. Mają oni możliwość korzystania z niepublicznej opieki medycznej świadczonej po preferencyjnych cenach, mogą też korzystać z funduszu socjalnego Spółki. Zapraszani są także na oficjalne firmowe spotkania, a dodatkowo raz w roku organizowana jest specjalna uroczystość dla emerytów.

Stan zatrudnienia w podziale na płeć

Według stanu zatrudnienia na dzień 30 czerwca 2010 r. w Spółce zatrudnionych jest 490 kobiet i 1551 mężczyźni. Dysproporcja zatrudnienia pod względem płci jest związana wyłącznie z przedmiotem działalności Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., gdzie większość stanowisk pracy ma charakter wykonawczy i wymaga intensywnego wysiłku fizycznego.

GAZ-SYSTEM S.A. w pełni przestrzega zasady równouprawnienia płci, gwarantując kobietom i mężczyznom równe traktowanie. Spółka respektuje prawo równego dostępu kobiet i mężczyzn do wszystkich przywilejów pracowniczych i stanowisk pracy. W Spółce organizowany jest także Dzień Kobiet.

Zakładowy Układ Pracy

Obowiązujący w Spółce „Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.” w sposób szczegółowy określa uprawnienia pracownicze wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy. Strony podpisujące Układ zobowiązują się do przestrzegania zasady równego traktowania pracowników tak, aby wynagrodzenie odpowiadało rodzajowi wykonywanej pracy w powiązaniu z jej jakością i wydajnością, a także do czuwania nad tym, aby dostęp do zatrudnienia, szkolenia, awansu oraz trwałość zatrudnienia i warunki pracy pracownika były wolne od jakichkolwiek działań o charakterze dyskryminacyjnym.

Wynagrodzenie pracowników

GAZ-SYSTEM S.A. stara się zapewnić zatrudnionym w Spółce osobom godziwe wynagrodzenie, proporcjonalnie do jakości wykonywanej pracy. Wynagrodzenie zasadnicze pracowników GAZ-SYSTEM S.A. systematycznie wzrasta. Średnia płaca osób zatrudnionych w GAZ-SYSTEM S.A. jest znacznie wyższa niż średnia płaca brutto w Polsce, która w 2010 r. wynosiła 3 155,10 PLN (źródło: *Rocznik Statystyczny*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010 (nr 4/2010), s. 75).

2009 r.	2010 r.
średnia płaca zasadnicza brutto (PLN) w GAZ-SYSTEM S.A. stan na dzień 17.06.2009 r.	średnia płaca zasadnicza brutto (PLN) w GAZ-SYSTEM S.A. stan na 17.06 2010 r.
4573,89	4845,13

Poza wynagrodzeniem zasadniczym, w firmie funkcjonuje system nagród uznaniowych i motywacyjnych. W omawianym okresie pracownicy Spółki otrzymali finansowe nagrody kwartalne, nagrody półroczne oraz nagrody indywidualne dla pracowników mających znaczący udział w strategicznych projektach Spółki. W związku z dobrymi wynikami finansowymi Spółki pracownikom wyptacono także nagrodę z zysku.

Zasady wynagradzania pracowników GAZ-SYSTEM S.A. są ściśle określone i skodyfikowane w regulacjach firmowych („Zakładowe warunki wynagradzania i przyznawania świadczeń pieniężnych dla pracowników Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”). Pozwala to na przejrzystość w wynagradzaniu i gwarantuje transparentność zasad, na których oparty jest system przyznawania dodatkowych świadczeń pieniężnych.

Szkolenia i rozwój pracowników

GAZ-SYSTEM S.A. dba również o rozwój zawodowy zatrudnionych w Spółce osób. Wszyscy pracownicy mają dostęp do zróżnicowanych programów szkoleniowych, w tym także szkoleń językowych. Pracodawca umożliwia zatrudnionym w Spółce osobom bezpłatny udział w branżowych konferencjach zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Ponadto, GAZ-SYSTEM S.A. zapewnia możliwość zwrotu aż do 80% kosztów różnego typu studiów na uniwersytetach i w szkołach biznesu.

Budżet przeznaczony na szkolenia – mimo kryzysu finansowego na rynkach międzynarodowych - nie został zmniejszony w 2009 r. w stosunku do lat ubiegłych.

Zasady korzystania ze szkoleń określa w Spółce oddzielny dokument „Procedura szkoleń i rozwoju zawodowego pracowników Spółki Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”

Wskaźniki szkoleniowe

Struktura zatrudnienia	Liczba osób zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2008 r.	Liczba godzin szkoleniowych/ liczba osób zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2008 r.	Liczba osób zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2009 r.	Liczba godzin szkoleniowych/ liczba osób zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2009 r.
Szkolenia /kursy/konferencje				
kadra menedżerska	300	45,66	298	51,53
specjaliści	657	29,3	657	36,75
pracownicy fizyczni	745	12,09	927	17,16
pracownicy administracyjni	218	56,71	231	72,6
Dokształcanie				
kadra menedżerska	300	11,39	298	14,67
specjaliści	657	16,47	657	22,42
pracownicy fizyczni	745	3,22	927	2,74
pracownicy administracyjni	218	21,98	231	22,51

Zakaz dyskryminacji w sferze zatrudnienia

W Spółce przestrzegany jest zakaz dyskryminacji w sferze zatrudnienia. Gwarantują go ściśle określone sposoby i zasady procesu rekrutacyjnego określone w dokumencie wewnętrznym pod nazwą „Procedura rekrutacji i zatrudnienia”.

Łączna liczba odejść oraz wskaźnik fluktuacji pracowników

GAZ-SYSTEM S.A. może poszczycić się bardzo niskim wskaźnikiem dobrowolnych odejść pracowników z firmy.

	Liczba odejść 31.12.2008	Wskaźnik fluktuacji 31.12.2008	Liczba odejść 31.12.2009	Wskaźnik fluktuacji 31.12.2009
Ogółem	8	0,41%	11	0,55%
Centrala	1	0,41%	0	0,00%
Gdańsk	2	1,32%	1	0,63%
Poznań	0	0,00%	0	0,00%
Rembelszczyzna	0	0,00%	2	0,67%
Świerklany	3	1,52%	0	0,00%
Tarnów	2	0,35%	7	1,23%
Wrocław	0	0,00%	1	0,38%

Dodatkowe świadczenia na rzecz pracowników GAZ-SYSTEM S.A.

„Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy” przyznaje pracownikom uprawnienia o szerszym zakresie niż wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących lub uprawnienia nieobjęte tymi przepisami w ogóle, w tym m.in.:

- Dniami wolnymi od pracy są wszystkie soboty, niedziele i święta oraz Święto Branżowe - „Barbórka” (4 grudnia).
- W związku ze Świętem Branżowym - „Barbórką”, pracownikowi przysługuje nagroda pieniężna, zwana „nagrodą barbórkową”.
- Pracownikom objętym postanowieniami Układu mogą być nadawane stopnie górnicze.
- Pracownik może otrzymać dodatkowe świadczenia pieniężne w postaci:
  - 1) nagrody z zysku,
  - 2) premii motywacyjnej,
  - 3) nagrody uznaniowej.
- Jeżeli pracownik jest zatrudniony co najmniej 15 lat u danego pracodawcy ma prawo do urlopu w wymiarze o 2 dni robocze wyższym, niż wynika to z przepisów powszechnie obowiązujących w Polsce.
- Pracownikowi przysługuje co 5 lat nagroda jubileuszowa, nie dłużej niż do osiągnięcia 50 lat okresu zatrudnienia, pod warunkiem, że przepracował u danego pracodawcy co najmniej 15 lat.

Pakiet socjalny

Wszyscy pracownicy GAZ-SYSTEM S.A. mają zagwarantowany pakiet socjalny, który obejmuje częściowe lub całkowite finansowanie:

1. wypoczynku w różnych dostępnych formach - Dział Socjalny co najmniej dwa razy w roku wydaje komunikaty zawierające ofertę zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Dofinansowanie do wyjazdów zorganizowanych uzależnione od wysokości dochodu na członka rodziny i może być przyznane: dla dzieci w wieku 3-6 lat raz w roku, dla dzieci w wieku 6-18 lat dwa razy w roku, dla dzieci w wieku 18-25 lat raz w roku. Ponadto pomoc finansowa z Funduszu Socjalnego na zorganizowanie wypoczynku rodzinnego w okresie urlopu wypoczynkowego może być udzielona pracownikowi oraz członkom najbliższej rodziny jeden raz w ciągu roku.

2. działalności rekreacyjno-sportowej – Spółka organizuje i finansuje drużynowe zajęcia sportowe dla pracowników oraz organizuje i współfinansuje indywidualne zajęcia sportowe, w których może uczestniczyć każdy pracownik Spółki. W celu promocji wizerunku oraz integracji pracowników branży gazowniczej z Polski i z zagranicy GAZ-SYSTEM S.A. organizuje zawody sportowe z udziałem reprezentacji Spółki,
3. wydarzeń kulturalno-oświatowych i okolicznościowych – raz w roku organizowany jest piknik rodzinny, podczas którego zapewnionych jest m.in. wiele atrakcji dla dzieci. Okazjonalnie organizowane są także wyjscia dla dzieci lub pracowników do centrów rozrywki, teatrów czy na inne wydarzenia kulturalno-oświatowe. Dzieci, które w danym roku kalendarzowym nie ukończyły lub ukończą 14 lat korzystają z upominków i paczek,
4. pomocy finansowej i rzeczowej w formie zapomóg:
  - doraźnych – 1 raz w roku,
  - losowych – w przypadku zdarzeń losowych (np. powódź, pożar itp.),
5. pomocy na cele mieszkaniowe, która może zostać udzielona w formie:
  - pożyczek długoterminowych dla pracownika
  - pożyczek średnioterminowych dla pracownika na remonty, modernizację mieszkania lub domu,
  - pożyczek krótkoterminowych dla pracownika na bieżące remonty mieszkania lub domu.

Opieka medyczna

Pracownicy korzystają również z dodatkowej, bezpłatnej dla pracownika, niepublicznej opieki medycznej świadczonej na bardzo wysokim poziomie. W ramach abonamentu pracownicy mają dostęp do nielimitowanych kompleksowych konsultacji specjalistycznych, różnorodnych badań i zabiegów diagnostycznych. Dodatkowo, emeryci i członkowie rodzin pracowników mają możliwość wykupienia pakietów abonamentowych w promocyjnych cenach.

Program emerytalny

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracowników GAZ-SYSTEM S.A. stworzył i ufundował pracownikom dodatkowy i niewymagany prawem program emerytalny. Choć inicjatywa ta stanowi dla pracodawcy dodatkowy koszt, to pozwala pracownikom, którzy związali się z firmą, na lepsze warunki życia po przejściu na emeryturę. Wysokość składki jest uzależniona od wysokości wynagrodzenia podstawowego i stanowi 7% wynagrodzenia brutto uczestnika programu. Z programu emerytalnego korzysta ponad 70 % pracowników całej Spółki.

Konsultacje z pracownikami

GAZ-SYSTEM S.A. przywiązuje ogromną wagę do współpracy i dialogu z pracownikami. W Spółce funkcjonuje Rada Pracowników - zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji. Pracodawca przeprowadza konsultacje z Radą w sprawach stanu, struktury, przewidywanych zmian zatrudnienia oraz działań mających na celu utrzymanie poziomu zatrudnienia, a także działań, które mogą powodować istotne zmiany w organizacji pracy lub podstawach zatrudnienia.

Spółeczny Inspektor pracy

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 czerwca 1983 roku o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. z dnia 30 czerwca 1983 roku) w Spółce działa również Społeczny Inspektor Pracy.

Społeczna Inspekcja Pracy jest służbą społeczną pełnioną przez pracowników, mającą na celu zapewnienie przez zakład pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych określonych w przepisach prawa pracy.

Wolność stowarzyszania się

Spółka gwarantuje wolność stowarzyszania się. W GAZ-SYSTEM S.A. funkcjonują trzy związki zawodowe, w tym jedna federacja, z którymi pracodawca regularnie prowadzi rozmowy.

Związki zawodowe aktywnie uczestniczą w kształtowaniu polityki personalnej. W tym roku efektem negocjacji Zarządu Spółki było m.in. „Porozumienie w sprawie wzrostu wynagrodzeń w Spółce Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. na rok 2010” zawarte 31 maja 2010 r.

Bezpieczeństwo i ochrona pracy

GAZ-SYSTEM S.A. przywiązuje ogromną wagę do stosowania najwyższych standardów BHP. W ostatnich latach w Spółce nie wystąpiły wypadki śmiertelne, ciężkie ani zbiorowe. Nie odnotowano również wypadków branżowych podczas wykonywania prac gazoniebezpiecznych i niebezpiecznych.

Wypadki, jakie zaistniały w firmie w ostatnim okresie, były związane głównie z przemieszczaniem się pracowników. Głównymi przyczynami takich zdarzeń było poślizgnięcie się, spowodowane zmiennymi warunkami atmosferycznymi.

GAZ-SYSTEM S.A. dokłada wszelkich starań, aby zwiększać bezpieczeństwo pracowników i minimalizować liczbę wypadków przy pracy. W latach 2009 r. i 2010 r. - przy zakupie środków ochron indywidualnych i zbiorowych - wykorzystano analizę dotychczasowych wypadków i wyposażono pracowników w nowe obuwie oraz odzież o bardzo wysokim standardzie bezpieczeństwa.

W celu ujednoczenia systemu oceny ryzyka zawodowego, na jakie narażeni są pracownicy Spółki, w 2010 r. został zakupiony moduł IT DGA BHP, dzięki któremu pracownicy na bieżąco będą mieli dostęp do informacji z obszaru BHP oraz analizy ryzyka zawodowego.

W 2010 r. GAZ-SYSTEM S.A. przystąpił także do opracowania akcji poprawiającej bezpieczeństwo pracowników. W ramach programu „Stop wypadkom” planowane jest uruchomienie skrzynki pocztowej, na którą pracownicy będą mogli zgłaszać zauważone zagrożenia oraz kierować bezpośrednio pytania do specjalisty ds. BHP.

Kategoria	31.12.2008	31.12.2009
ilość wypadków (łżejsze uszkodzenie ciał)	13	11
ilość poszkodowanych	13	11
ilość dni niezdolności do pracy w wyniku wypadków	226	190
choroby zawodowe	1	0
wypadki śmiertelne	0	0

Pracownik Roku

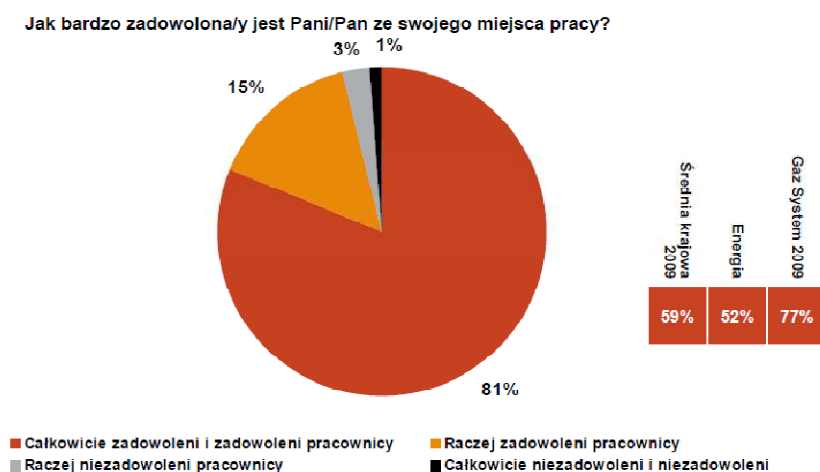
Wzorem lat ubiegłych w 2009 r. w Spółce przeprowadzono konkurs o tytuł Pracownika Roku. Do konkursu wytypowanych zostało siedmiu pracowników GAZ-SYSTEM S.A., reprezentujących Oddziały oraz Centralę Spółki. Dla zwycięzców ufundowane zostały atrakcyjne wyjazdy zagraniczne.

Pracodawca Roku

Dowodem starań GAZ-SYSTEM S.A. zmierzających do zapewnienia pracownikom doskonałych warunków i środowiska pracy mogą być wyniki rankingów prowadzonych przez niezależne firmy badawcze. W tegorocznym badaniu „Najlepszy Pracodawca 2010 roku” GAZ-SYSTEM S.A. zajął 3. miejsce w kategorii „Duże firmy”. Badanie było prowadzone przez firmę Hewitt Associated wśród 89 firm w Polsce. W międzynarodowej edycji tego rankingu GAZ-SYSTEM S.A. zajął 5. miejsce w kategorii „Duże Przedsiębiorstwa” wśród 700 organizacji poddanych badaniu w Europie Środkowej i Wschodniej.

Mierzony w badaniu wskaźnik zaangażowania pracowników GAZ-SYSTEM S.A. był bardzo wysoki i wyniósł 73%, czyli 6 punktów procentowych więcej w porównaniu do wyniku z 2009 r. (67%). Uzyskany wynik plasuje GAZ-SYSTEM S.A. 25 punktów procentowych powyżej średniej w Polsce oraz 32 punkty procentowe powyżej średniej w branży energetycznej.

GAZ-SYSTEM S.A. uzyskał również świetny rezultat w badaniu poziomu satysfakcji pracowników z wykonywanej pracy. Ogólne zadowolenie ze swojego miejsca pracy zadeklarowało 81% osób, a aż 78% pracowników oceniło swojego pracodawcę lepiej niż inne firmy.

GAZ-SYSTEM S.A. osiągnął także bardzo dobry wynik w zakresie przywiązania pracowników do swojego miejsca pracy. Stopień gotowości do pozostania w firmie wśród pracowników firmy jest dużo wyższy od średniej w Polsce. Aż o 45 punktów procentowych więcej pracowników GAZ-SYSTEM S.A. niż średnio w Polsce pragnie pracować w firmie do końca aktywności zawodowej.

Środowisko naturalne

Zasada 7. Prewencyjne podejście do środowiska naturalnego.

Zasada 8. Podejmowanie inicjatyw mających na celu promowanie postaw odpowiedzialności ekologicznej.

Zasada 9. Stosowanie i rozpowszechnianie przyjaznych środowisku technologii.

Prewencyjne podejście do środowiska naturalnego

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. kładzie duży nacisk na dbałość o ochronę środowiska w kontekście prowadzonej działalności. Wykazując się troską o stan

środowiska podejmuje inicjatywy zmierzające w pierwszej kolejności do przeciwdziałania zjawiskom mającym negatywny wpływ na środowisko naturalne. Spółka inicjuje również działania mające na celu zapobieganie zjawiskom mogącym spowodować awarie przemysłowe i szkody w środowisku.

Działania prewencyjne to przede wszystkim inicjatywy podejmowane w celu ograniczenia emisji metanu do środowiska, działania zmierzające do zmniejszenia zużycia paliwa gazowego na potrzeby prowadzonych procesów technologicznych, a co za tym idzie zmniejszenie ilości gazów i pyłów emitowanych do powietrza oraz działania ograniczające zużycie energii elektrycznej.

2008 r.	2009 r.
ogólne zużycie gazu ziemnego	
2501780 GJ (63,940 mln m ³ ; 39,127 MJ/m ³)	2659641 GJ (67,848 mln m ³ ; 39,200 MJ/m ³)
ogólne zużycie energii elektrycznej	
278137,88 [GJ]	174190,64 [GJ]

Działania te mają odzwierciedlenie w stosowaniu przy prowadzonych remontach czy modernizacjach infrastruktury gazowej najnowszych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz nowoczesnych surowców i materiałów, a także substancji i preparatów biodegradowalnych przyjaznych środowisku.

Ponadto w GAZ-SYSTEM S.A. podejmowane są działania mające na celu ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów. Prowadzona jest segregacja odpadów, w tym odpadów komunalnych kierowanych na wysypiska.

Całkowita waga odpadów według rodzaju i metody postępowania z nimi

Rodzaj odpadu i metoda postępowania	Jednostka miary	Całkowita waga	
		31.12.2008	31.12.2009
Wytworzone odpady ogółem (poszczególne oddziały)	Mg		
Świerklany		52,6	42,3
Rembelszczyzna		195,7	290,7
Wrocław		38,1	36,4
Poznań		96,4	119,8
Gdańsk		25 269,0	20 297,0
Tarnów		474,0	451,0
suma		25 839,4	20 867,8
Składowane (inne niż komunalne)	Mg		
Świerklany		0,3	3,6
Rembelszczyzna		0,0	0,0
Wrocław		0,0	0,0
Poznań		0,0	0,0
Gdańsk		3 800,0	3 300,0
Tarnów		0,0	0,0
suma		3 800,0	3 300,0
Odpady komunalne	Mg		
Świerklany		44,4	31,5
Rembelszczyzna		91,0	102,3
Wrocław		0,3	0,4
Poznań		75,9	111,9
Gdańsk		13 720,0	12 975,0
Tarnów		130,0	122,0
suma		14 061,6	13 343,0
Odpady utylizowane	Mg		
Świerklany		6,6	6,7
Rembelszczyzna		99,7	26,5
Wrocław		33,1	18,4

Poznań		15,7	7,4
Gdańsk		7 749,0	4 022,0
Tarnów		174,0	161,0
suma		8 078,2	4 242,0
Odpady odzyskiwane	Mg		
Świerklany		1,3	0,6
Rembelszczyzna		4,9	162,0
Wrocław		4,7	17,6
Poznań		4,8	0,5
Gdańsk		0,0	0,0
Tarnów		170,0	168,0
suma		185,6	348,7
Skladowane na własnych składowiskach	Mg		
Świerklany		0,0	0,0
Rembelszczyzna		0,0	0,0
Wrocław		0,0	0,0
Poznań		0,0	0,0
Gdańsk		0,0	0,0
Tarnów		0,0	0,0
suma		0,0	0,0

Ponadto w GAZ-SYSTEM S.A. prowadzony jest stały monitoring zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, wody i gleby. Dla wszystkich komponentów środowiska, zgodnie z wymaganiami prawa, Spółka posiada stosowne decyzje środowiskowe.

Całkowita objętość ścieków, według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Całkowita objętość	
		31.12.2008	31.12.2009
Ścieki	m³		
Świerklany		2 312,0	2 348,0
Rembelszczyzna		13 705,0	14 604,0
Wrocław		3 998,0	2 948,0

Poznań		13 448,0	5 294,0
Gdańsk		1 621,0	1 796,5
Tarnów		14 367,0	22 072,0
suma		49 451,0	49 062,5
w tym:			
Odprowadzane do kanalizacji miejskiej	m³		
Świerklany		1 771,0	1 742,0
Rembelszczyzna		0,0	0,0
Wrocław		3 876,0	2 789,0
Poznań		12 697,0	4 532,0
Gdańsk		1 482,0	1 638,0
Tarnów		2 027,0	3 614,0
suma		21 853,0	14 315,0
Wywóz beczkownikami	m³		
Świerklany		541,0	606,0
Rembelszczyzna		0,0	0,0
Wrocław		122,0	159,0
Poznań		123,0	154,0
Gdańsk		139,0	158,5
Tarnów		132,0	137,0
suma		1 057,0	1 214,5
Odprowadzane do ziemi i wód powierzchniowych	m³		
Świerklany		0,0	0,0
Rembelszczyzna		13 705,0	14 604,0
Wrocław		0,0	0,0
Poznań		628,0	608,0
Gdańsk		0,0	0,0
Tarnów		12 208,0	18 321,0
suma		26 541,0	33 533,0

Pobór wody

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Pobór wody	
		31.12.2008	31.12.2009
Woda podziemna	m ³		
Świerklany		0,0	0,0
Rembelszczyzna		146 072,0	139 985,0
Wrocław		0,0	0,0
Poznań		628,0	608,0
Gdańsk		0,0	0,0
Tarnów		13 409,0	21 218,0
suma		160 109,0	161 811,0
Całkowita ilość (woda podziemna i zakupiona z wodociągów miejskich)	m ³		
Świerklany		2 577,0	2 354,0
Rembelszczyzna		146 072,0	139 985,0
Wrocław		3 998,0	2 948,0
Poznań		12 420,0	5 396,0
Gdańsk		2 130,0	2 202,5
Tarnów		15 848,0	25 578,0
suma		183 045,0	178 463,5

W celu szybkiego reagowania na awarie w Spółce, w ramach Systemu Eksploatacji Sieci Przesyłowej, wdrożone są procedury określające sposób powiadamiania i reagowania na awarie.

W zakresie ochrony środowiska wdrożony i certyfikowany jest System Zarządzania Środowiskowego oparty na normie PN-EN ISO 14001:2005 – „Systemy zarządzania środowiskowego. Wymagania i wytyczne stosowania”. W oparciu o standard ERM identyfikowane i oceniane są ryzyka środowiskowe.

Poza tym, GAZ-SYSTEM S.A. może poszczycić się kadrą pracowników o najwyższych kwalifikacjach, którzy posiadają szeroką wiedzę i doświadczenie w zakresie ochrony środowiska.

Zintegrowany System Zarządzania

W GAZ-SYSTEM S.A. funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania, pozwalający na efektywne zarządzanie firmą z uwzględnieniem ekologicznych i bezpiecznych rozwiązań technologicznych. Systemy zarządzania jako narzędzia realizacji koncepcji odpowiedzialnego biznesu oznaczają wiarygodność Spółki we wszystkich działaniach oraz budowaniu trwałych i przejrzystych relacji z zainteresowanymi stronami.

Elektroniczny obieg dokumentów

W Spółce wdrażany jest obecnie elektroniczny obieg dokumentów umożliwiający oszczędność papieru oraz centralny system drukowania optymalizujący wykorzystanie tuszy drukarskich.

Wprowadzenie nowych zasad wymiany informacji wewnętrznych jest pierwszym etapem wdrażania w Spółce elektronicznego obiegu informacji i dokumentacji. Aktualnie trwają prace związane z wdrożeniem programu Archivix, który przede wszystkim umożliwi sprawny obieg i dostęp do dokumentacji technicznej, a w następnej kolejności będzie mógł być wykorzystany do usprawnienia obiegu pozostałej dokumentacji.

Działania te wpływają na zmniejszenie negatywnego oddziaływania Spółki na środowisko naturalne, a jednocześnie pozwalają na przystosowanie Spółki do korzystania z nowoczesnych metod obiegu informacji z wykorzystaniem technik informatycznych i w efekcie służą usprawnieniu pracy.

Pełne przystosowanie Spółki do elektronicznego obiegu i archiwizowania dokumentów jest procesem długotrwałym, wymagającym m.in. zainstalowania dodatkowego oprogramowania i wyposażenia w nowy sprzęt i możliwości techniczne – pierwszym etapem jest wprowadzenie wewnętrznego obiegu informacji przy użyciu powszechnie dostępnego oprogramowania.

Zbiórka baterii

Oprócz działań zmierzających do oszczędności papieru, w Spółce prowadzona jest również zbiórka baterii. W pomieszczeniach biurowych firmy rozmieszczone są specjalne pojemniki przeznaczone na zużyte baterie oraz zużyte nośniki elektroniczne.

Projekty rozwojowo-badawcze

Ponadto Spółka realizuje szereg projektów badawczo-rozwojowych o charakterze prośrodowiskowym. Należy tu wspomnieć min. o badaniach dotyczących wpływu hałasu emitowanego podczas wykonywania upustów z gazociągów wysokociśnieniowych

na faunę kręgowców przebywających w bezpośrednim sąsiedztwie i w okolicy miejsc prowadzenia prac, badaniach dotyczących oceny wielkości emisji oraz weryfikacji współczynników emisji z wybranych łoczni gazu oraz sieci przesyłowej czy program pilotażowy dotyczący monitoringu ochrony katodowej na wybranych gazociągach.

Ograniczenie emisji metanu

GAZ-SYSTEM S.A. podejmuje aktywne działania na rzecz zmniejszania emisji metanu. Działania te są elementem długofalowej polityki odpowiedzialnego biznesu prowadzonej przez Spółkę.

W 2009 r. Spółka podpisała z amerykańską Agencją ds. Ochrony Środowiska (EPA - Environmental Protection Agency) porozumienie dotyczące rozpoczęcia wspólnych działań z zakresu ograniczenia emisji metanu do atmosfery.

Dzięki podpisanemu porozumieniu GAZ-SYSTEM S.A. został oficjalnym partnerem w Programie Natural Gas STAR. Korzystając z profesjonalnego oprogramowania partnera amerykańskiego GAZ-SYSTEM S.A. analizuje obecnie możliwe źródła emisji metanu z systemu przesyłowego. W kolejnym etapie wyniki analiz będą poddane weryfikacji, a następnie przeprowadzona zostanie ocena ekonomiczna działań, które mogą być podjęte w celu zmniejszenia emisji metanu.

Natural Gas STAR jest dobrowolnym programem promującym wdrażanie sprawdzonych i opłacalnych technologii ograniczających emisję metanu. Program zainicjowany został przez amerykańską Agencję ds. Ochrony Środowiska, która zachęca do współpracy firmy z sektora ropy naftowej i gazu ziemnego.

Technologie przyjazne środowisku

Podejmowane przez Spółkę działania inwestycyjne i modernizacyjne mające na celu rozwój infrastruktury gazowej realizowane są w sposób najbardziej efektywny, przy wykorzystaniu zaawansowanego poziomu technologii.

Stosowanie nowych technologii, nowoczesnych surowców i materiałów oraz maszyn i urządzeń o wysokiej sprawności powoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, ograniczenie zużycia surowców, wytwarzanie mniejszej ilości odpadów oraz zmniejszenie emisji hałasu do środowiska. Powyżej opisane działania prowadzone są przy wykorzystaniu najlepszych dostępnych technik, a co za tym idzie, zgodnie z Prawem ochrony środowiska.

Troska o środowisko przy prowadzeniu inwestycji

GAZ-SYSTEM S.A. cechuje również odpowiedzialność w prowadzeniu inwestycji. Dla wszystkich budowanych gazociągów opracowywane są decyzje środowiskowe oraz realizowane zawarte w nich wytyczne.

Trasy planowanych przez GAZ-SYSTEM S.A. gazociągów wybierane są tak, aby nie naruszyć miejsc występowania cennych gatunków roślin i zwierząt, a także nie zniszczyć chronionych

siedlisk. W tym celu, aby zidentyfikować potencjalne kolizje z fauną i florą, przed wejściem na plac budowy prowadzone są wielomiesięczne obserwacje (inwentaryzacje przyrodnicze). Przykładem ich wykorzystania może być gazociąg relacji Szczecin – Lwówek omijający całkowicie zwarte kompleksy Puszczy Barlineckiej chronionej w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

W sytuacjach, w których uniknięcie kolizji jest niemożliwe, np. przy przekraczanych ciekach wodnych, podczas układania gazociągu stosowane są tzw. metody bezwykopowe (np. HDD), dzięki którym nie trzeba prowadzić wycinki drzew i krzewów, płoszyć zwierząt czy osuszać terenu. Poza tym, na obszarach podmokłych np. na torfowiskach, gazociągi układane są w nieodwadnianym wykopie po to, aby nie osuszać przyległych terenów. Często stosuje się także odpowiednie terminy prowadzenia robót budowlanych, np. poza sezonem lęgowym ptaków, a także wszelkie urządzenia techniczne minimalizujące negatywne oddziaływanie, jak podziemne zespoły zaporowo upustowe czy tłumiki, które pozwalają ograniczać emisję hałasu.

Skuteczność prowadzonych działań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko potwierdzana jest wieloletnimi obserwacjami, np. w przypadku projektowanego obecnie gazociągu relacji Świnoujście – Szczecin przeprowadzony został pięcioletni monitoring przyrodniczy.

Konsultacje społeczne

GAZ-SYSTEM S.A. wychodzi z założenia, że odpowiedzialne realizowanie inwestycji zakłada poznanie oczekiwań i potrzeb kluczowych interesariuszy. Spółka reaguje na opinie interesariuszy i bierze je pod uwagę w procesach decyzyjnych. Na terenach objętych planem inwestycyjnym przeprowadzone zostały akcje informacyjno-promocyjne wśród mieszkańców. Przedstawiciele GAZ-SYSTEM S.A. wzięli udział w spotkaniach z przedstawicielami władz lokalnych. Na spotkaniach tych przedstawiane zostały plany rozbudowy sieci rurociągów do przesyłania gazu ziemnego w danym regionie, a także udzielano odpowiedzi na wątpliwości i opinie interesariuszy.

Podjęcie inicjatyw mających na celu promowanie postaw odpowiedzialności ekologicznej

GAZ-SYSTEM S.A. podejmuje inicjatywy mające na celu propagowanie postaw prośrodowiskowych zarówno wśród pracowników, jak i całego otoczenia zewnętrznego Spółki.

Podczas szkoleń przeprowadzonych w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania omawiane były z pracownikami zagadnienia dotyczące wpływu działalności Spółki na środowisko. Propagowane są postawy proekologiczne polegające m.in. na poszerzaniu

świadomości w zakresie konieczności segregowania odpadów, zmniejszenia zużycia wody na potrzeby socjalno-bytowe, oszczędzania energii elektrycznej w pomieszczeniach biurowych.

Program Corporate Social Responsibility dla GAZ-SYSTEM S.A.

W ostatnim okresie GAZ-SYSTEM S.A. podjął działania do zwiększenia aktywności promującej postawy ekologiczne wśród otoczenia zewnętrznego, w którym firma funkcjonuje.

W 2009 r. Spółka przygotowała „Program Corporate Social Responsibility dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”

W opracowaniu koncepcji i założeń Programu CSR Spółka opierała się na strategii korporacyjnej oraz misji i wizji, które odwołują się do zasad społecznej odpowiedzialności biznesu i wartości określonych w Kodeksie Etycznym.

Szczególnie ważne dla Spółki były też wskazania Urzędu Regulacji Energetyki, które mówią o tym, że społeczna odpowiedzialność biznesu energetycznego nie powinna polegać na wzmacnianiu przewagi konkurencyjnej wobec odbiorcy czy na wzroście wartości firmy, ale realizować takie cele jak:

- 1) jawność, przejrzystość działania przedsiębiorstw energetycznych;
- 2) rzetelność wobec klientów – kalkulacja cen, jakość dostaw i obsługi;
- 3) szacunek dla środowiska, zmniejszenie poziomów zanieczyszczenia;
- 4) racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych;
- 5) życzliwość dla społeczności lokalnych.

Program CSR określa cele komunikacyjne, grupy docelowe oraz założenia strategiczne i opiera się na trzech filarach:

- Filar I – projekty ekologiczne,
- Filar II – program edukacyjno-informacyjny,
- Filar III – zaangażowanie pracowników.

Program wskazuje też sposoby raportowania, które oparte są o wytyczne Global Reporting Initiative.

Zgodnie z założeniami I Filaru „Programu Corporate Social Responsibility” GAZ-SYSTEM S.A. aktywnie angażuje się w dialog społeczny oraz wspiera inicjatywy z zakresu ekologii. Zgodnie z harmonogramem Programu w drugiej połowie 2010 r. GAZ-SYSTEM S.A. zorganizuje konkurs grantowy **Fundusz Naturalnej Energii**, który w odbędzie się w województwie zachodniopomorskim.

Celem konkursu jest dofinansowanie najlepszych pomysłów na ochronę środowiska regionu. Konkurs skierowany jest zarówno do gmin, szkół, jak i mieszkańców województwa zachodniopomorskiego. Pięć najlepszych pomysłów na ochronę środowiska naturalnego w regionie zostanie nagrodzonych grantami finansowymi.

Fundusz Naturalnej Energii będzie konkursem organizowanym corocznie i stopniowo będzie rozszerzany na cały kraj. Do współpracy przy organizacji i ocenie wniosków konkursowych GAZ-SYSTEM S.A. zaprosił Fundację Nasza Ziemia, od lat wspierającą inicjatywy ekologiczne w gminach, ekspertów ds. ekologii oraz Ministra Środowiska.

W ramach edukacyjno-informacyjnego filaru Programu *Corporate Social Responsibility* GAZ-SYSTEM S.A. rozpoczął współpracę z Akademią Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie. W kwietniu 2010 r. Spółka podpisała z tą uczelnią porozumienie o współpracy, które będzie realizowane na Wydziale Wiertnictwa, Nafty i Gazu oraz Wydziale Energetyki i Paliw AGH. Pierwszym efektem współpracy jest przygotowanie dla studentów AGH laboratorium numerycznego logistyki i zarządzania sieciami przesyłowymi w oparciu o zaawansowany symulator przepływu gazu w sieciach. W kolejnych etapach planowana jest organizacja stypendiów oraz praktyk studenckich i staży naukowych w Spółce.

Na terenach, na których GAZ-SYSTEM S.A. prowadzi inwestycje, organizowane są także inicjatywy dla dzieci, takie jak zakup wyprawek szkolnych dla uczniów szkół podstawowych.

W ramach III Filaru Programu CSR, którego celem jest zachęcenie pracowników GAZ-SYSTEM S.A. do zaangażowania się w inicjatywy społeczne, została zorganizowana akcja „Zostań dawcą szpiku kostnego - Pracownicy GAZ-SYSTEM S.A. w Banku Dawców Szpiku Kostnego”. Akcja jest przeprowadzona we współpracy z Centralnym Rejestrem Niepokrewnionych Dawców Szpiku i Krwi Pępowinowej POLTRANSPLANT.

Przeciwdziałanie korupcji

Zasada 10. Przeciwdziałanie korupcji we wszystkich formach, w tym wymuszeniom i łapówkarstwu.

Procedury przetargowe

GAZ-SYSTEM S.A. prowadzi postępowania przetargowe w sposób przejrzysty, dopełniając wszelkich wymagań prawnych Ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Audyty wewnętrzne

W Spółce funkcjonuje Pion Audytu i Bezpieczeństwa odpowiedzialny m.in. za przeprowadzanie kontroli wewnętrznych. Audyty przeprowadzane są zgodnie z powszechnie

uznawanymi standardami audytu i kontroli wewnętrznej. Pion ten odpowiada również za kontrolę realizacji wniosków pokontrolnych zatwierdzonych przez Zarząd Spółki.

Dodatkowo, w ramach przestrzegania zasady transparentności, Spółka dobrowolnie poddaje się audytom, które mają na celu wykazać ewentualne nieprawidłowości i wskazywać kierunki usprawnienia obowiązujących procedur i praktyk.

W 2010 roku GAZ-SYSTEM S.A. zlecił renomowanej firmie audytorskiej przeprowadzenie audytu systemu kontroli przeciwdziałających nadużyciom. W ramach projektu audytor dokonał analizy obszarów działalności biznesowej Spółki narażonych na ryzyko nieprawidłowości ze szczególnym uwzględnieniem procesów i procedur biznesowych, bezpieczeństwa informacji, bezpieczeństwa informatycznego oraz świadomości pracowników w zakresie etyki.

W ramach audytu dokonano przeglądu obowiązujących w Spółce dokumentów i procedur, analizowano zakres kompetencji, odpowiedzialności oraz podstawowych zależności organizacyjnych. Przeprowadzono także wywiady z pracownikami i kadrą menedżerską nakierowane na rozpoznanie obszarów działalności szczególnie narażonych na ryzyko nadużyć i nieprawidłowości.

Celem projektu było zidentyfikowane potencjalnych obszarów nadużyć i wdrożenie w Spółce rekomendowanych po kontroli działań usprawniających.

Kodeks Etyczny GAZ-SYSTEM S.A.

W 2009 r. Uchwałą Zarządu Spółki został przyjęty „Kodeks Etyczny Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”. Kodeks ten w najpełniejszym stopniu gwarantuje przestrzeganie dziesięciu zasad Global Compact.

Wdrożenie tego dokumentu w GAZ-SYSTEM S.A. świadczy też o budowaniu pożądanej kultury etycznej w organizacji. Firma z wyraźnie określonym systemem wartości i zdefiniowanymi standardami postępowania staje się bardziej przewidywalna i wiarygodna zarówno dla klientów, inwestorów, partnerów biznesowych, jak i dla swoich pracowników. Określenie standardów etycznych i ich przestrzeganie pozwala budować spójną kulturę organizacyjną i markę firmy.

Kodeks Etyczny GAZ-SYSTEM S.A. definiuje zasady etycznego postępowania oraz podkreśla kluczową rolę wartości, które wyznaczają sposób działania i podejmowania decyzji w Spółce. Są nimi: **odpowiedzialność, zaangażowanie, profesjonalizm, praca zespołowa, szacunek.**

Adresatem podejmowanych działań etycznych są: pracownicy, klienci spółki, partnerzy biznesowi (dostawcy, wykonawcy, podwykonawcy), społeczności lokalne oraz urzędy.

Nad opracowaniem Kodeksu pracował ośmioosobowy Zespół ds. Kodeksu Etycznego z udziałem przedstawicieli wszystkich Oddziałów i Centrali Spółki. Zespół przygotował

pierwszą wersję dokumentu, która wraz z ankietą była zamieszczona w intranecie. Pracownicy wyrazili w niej swoje opinie odnośnie opisanych wartości oraz uzupełniali ankietę, dzięki czemu Zespół zapoznał się z uwagami oraz sugestiami kadry pracowniczej. Pozwoliło to na stworzenie ostatecznej wersji Kodeksu Etycznego.

Kodeks Etyczny został udostępniony pracownikom w intranecie. Klienci, partnerzy biznesowi i wszyscy zainteresowani mogą się z nim zapoznać na witrynie korporacyjnej www.gaz-system.pl.

Nagrody i wyróżnienia:

W raportowanym okresie GAZ-SYSTEM S.A. może poszczycić się wysokim miejscem w opisanym powyżej konkursie Pracodawca Roku.

Bardzo duże znaczenie dla Spółki ma również przyznana w październiku 2009 r. Polska Nagroda Jakości w kategorii dużych organizacji usługowych. GAZ-SYSTEM S.A. został nagrodzony w XV edycji tego konkursu, przechodząc pozytywnie kilkustopniowy system oceny. Ocenie poddane były m.in. takie obszary działalności firmy jak: strategia i polityka, zarządzanie ludźmi i zasobami, satysfakcja klientów i pracowników.

Polska Nagroda Jakości przyznawana jest firmom i organizacjom, które w praktyce stosują zasadę Zarządzania przez Jakość (Total Quality Management), promującą tworzenie odpowiednich relacji między konkurencyjnością oraz jakością wyrobów i usług. Idea Zarządzania przez Jakość uwzględnia także stosunek przedsiębiorstw do kwestii ochrony środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy. Koncepcja TQM promuje również pozytywne relacje między kierownictwem a pracownikami firmy, a także między przedsiębiorstwem i społeczeństwem.

W ostatnich miesiącach GAZ-SYSTEM S.A. został nagrodzony również tytułem PremiumBrand. W kategorii B2B (firm świadczących usługi dla biznesu) Spółka zdobyła tytuł Firmy Wysokiej Reputacji.

Dane do kontaktu:

Zespół ds. Komunikacji

tel. +48 22 220 18 79

tel. +48 22 220 16 90

pr@gaz-system.pl